

Teksti Jaana Pohjola Kuva Shutterstock

Virikkeitä sisäkissalle

Kissan kanssa yhdessä touhuaminen on hauskaa, mutta asiassa on vakavakin puoli. Aktivointi on lemmikille jopa yhtä tärkeää kuin oikeanlainen ravinto ja terveydenhuolto.

Kissaa pidetään joskus helppona lemmikkinä, joka ei vaadi samalla tavalla päivittäistä huolenpitoa kuin koira. Tämä käsitys ei pidä aivan paikkaansa: varsinkin sisäkissoilla esiintyy runsaasti liian virikkeettömän elämän aiheuttamia ongelmia, kuten ylipainoa, stereotyyppistä tai aggressiivista käytöstä, apatiaa, sisäsiisteysongelmia sekä monia muita käytöshäiriöitä.

Kissa on älykäs eläin, joka kaipaa elämänsä toimintaa. Jos sopivaa tai mielekästä tekemistä ei ole, kissa alkaa oireilla sekä käyttöksellään että ruumiillisesti.

Aktivointi ja virikkeellistäminen tarkoittavat sitä, että eläimen omaehtoista aktiivisuutta lisätään. Eläimelle voidaan tarjota aistivirikkeitä, sosiaalisia virikkeitä tai sen elinympäristöä voidaan muokata, jolloin aktiivisuus lisääntyy. Aktivoinnin tarkoituksena on lisätä eläimen omaaloitteista ja lajityypillistä käyttäytymistä.

Kissa, joka kohtaa virikkeitä ja haasteita, on valpas ja kiinnostunut ympäristöstään. Virikkeitä auttavat useimpiin kissojen käytösongelmiin. Muista kuitenkin sulkea lääketieteelliset syyt aina pois, jos lemmikin käytös muuttuu äkillisesti.

Aktivoidijan on syytä pitää mielessä, että virike on virike vasta silloin, kun se on käytössä – ei riitä, että eläimellä on mahdollisuus aktivoitua.

RUOKINTAVIRIKKEET

Kissa on saalistaja. Vaikka jalostuksella on jonkin verran vaikutettu kissan luonteeseen, se on säilyttänyt saalistajan luonteensa – sisäkissankin sisältä löytyy pieni tiikeri.

Kissaa ei ole suunniteltu vapaaseen kuvianappularuokintaan, vaan käyttämään ruoanhankinnassa kaikkia aistejaan ja parhaita metsästystaitojaan. Luonnossa kissan metsästyskäyttäytymisketju etenee aina samalla tavalla: nälkäinen kissa etsii saaliin, vaanii sitä, hyökkää, tappaa ja lopulta syö. Tätä on kissan normaali ruokailukäyttäytyminen, jota voi hyödyntää aktivoinnissa.

Useissa tutkimuksissa on todettu, että eläimet haluavat työskennellä ruokansa eteen. Kissan aktivointi on yksinkertaisimmillaan sitä, että ruokaa ei tarjolla vapaasti kupista, vaan erilaisista virikeleluista, piilotettuna tai koulutuksen aikana.

Ruokintavirikkeiden teho perustuu siihen, että kissan ruokailuun ja ruoan etsimiseen kuluttama aika ja vaiva kasvavat hyvällä tavalla, jolloin kissan passiivinen aika vähenee.

AISTIVIRIKKEET

Sisäkissan asemaan voi yrittää eläytyä kuvittelemalla, millaista elämä olisi pienen asunnon vankina, jossa kaikki säilyisi aina ennallaan.

Kissaa voi innostaa tarjoamalla sille ikkunapaikan, valjaissa ulkoilua tai kissanminttua. Myös erilaiset rakenteet, kuten hyllyt ja makuupaikat erilaisine materiaaleineen ovat kissan mieleen.

Lelujen on todettu olevan kissoille hyödyllisiä, koska niiden avulla kissa pääsee harjoittamaan metsästyskäyttäytymistään. Lelu on sitä parempi, mitä pidemmälle kissan metsästyskäyttäytymisketju voi edetä. Kissa voi nimittäin turhautua leikkimään niin, ettei se koskaan voi tarttua saaliiseen.

Aistivirikkeiden tulisi olla muuttuvia, jotta kissan mielenkiinto säilyy. Leluja ja oleskelupaikkoja on syytä kierrättää, jotta ne tuntuvat kiinnostavilta koko ajan. Helppoimmillaan päivittäinen virikeannos voi olla paperipussi, joka herättää kissan mielenkiinnon ja houkuttelee kissaa käyttämään aistejaan.

SOSIAALISET VIRIKKEET

Kissaa on mahdollista aktivoida tarjoamalla sille sosiaalisia kontakteja. Ihmisseura on yksi hyvä esimerkki. Ihminen voi olla kissalle virike silloin, kun vuorovaikutus on kissan näkökulmasta mielekästä ja positiivista. Kissan kanssa kannattaa leikkiä paljon, jotta vuorovaikutus omistajan kanssa paranee. Kissa ei ole maineestaan huolimatta erakko, vaan tarvitsee sosiaalisia kontakteja voidakseen hyvin.

Kissalle voi tarjota myös kissakaverin tai muun lemmikin seuraa, mutta seuralaiseen totuttaminen tulee aina tehdä valvotusti ja asteittain, jotta vahingoilta vältytään.

KOULUTTAMINEN

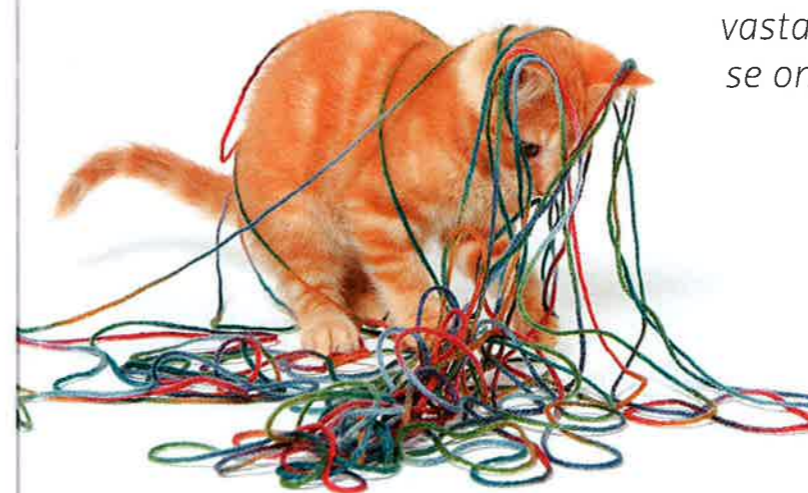
Kissan kouluttaminen palkkioiden avulla on mukavaa ja kehittäväää toimintaa

sekä kissalle että omistajalle. Kissalle voi opettaa hauskoja ja hyödyllisiä temppuja tai sen voi kouluttaa vaikkapa kulkemaan hihnassa kuten koiran. Valjaisiin totuttaminen tai kynsienleikkuun harjoittelu makupalojen avulla ovat hyödyllisiä harjoituksia.

Kouluttamisen aluksi on löydettävä toimiva vahviste eli sellainen palkkio, jonka eteen kissa haluaa työskennellä. Taitavasti käytetty palkkio saa kissan tekemään temppuja mielellään, mikä lisää kissan aktiivisuutta ja vähentää passiivista aikaa.

Jaana Pohjola (BSc in Applied Animal Behaviour Science) kirjoittaa lemmikkien käyttäytymiseen liittyvistä asioista. Jaana toimii eläinten käytösneuvojana ja kirjoittaa eläinkoulutusblogia. Blogin löydät osoitteesta www.elainkoulutus.wordpress.com.

Virike on virike vasta silloin kun se on käytössä.

3

Viikon Testi

Viikko 1

Energisempi ja elinvoimaisempi. Proteiinit ja välttämättömät aminohapot tekevät kissastasi eloisamman.

Your Pet, Our Passion.